

Nieuwsbrief

De Belgische School te Athene: een academische en culturele “ambassade”

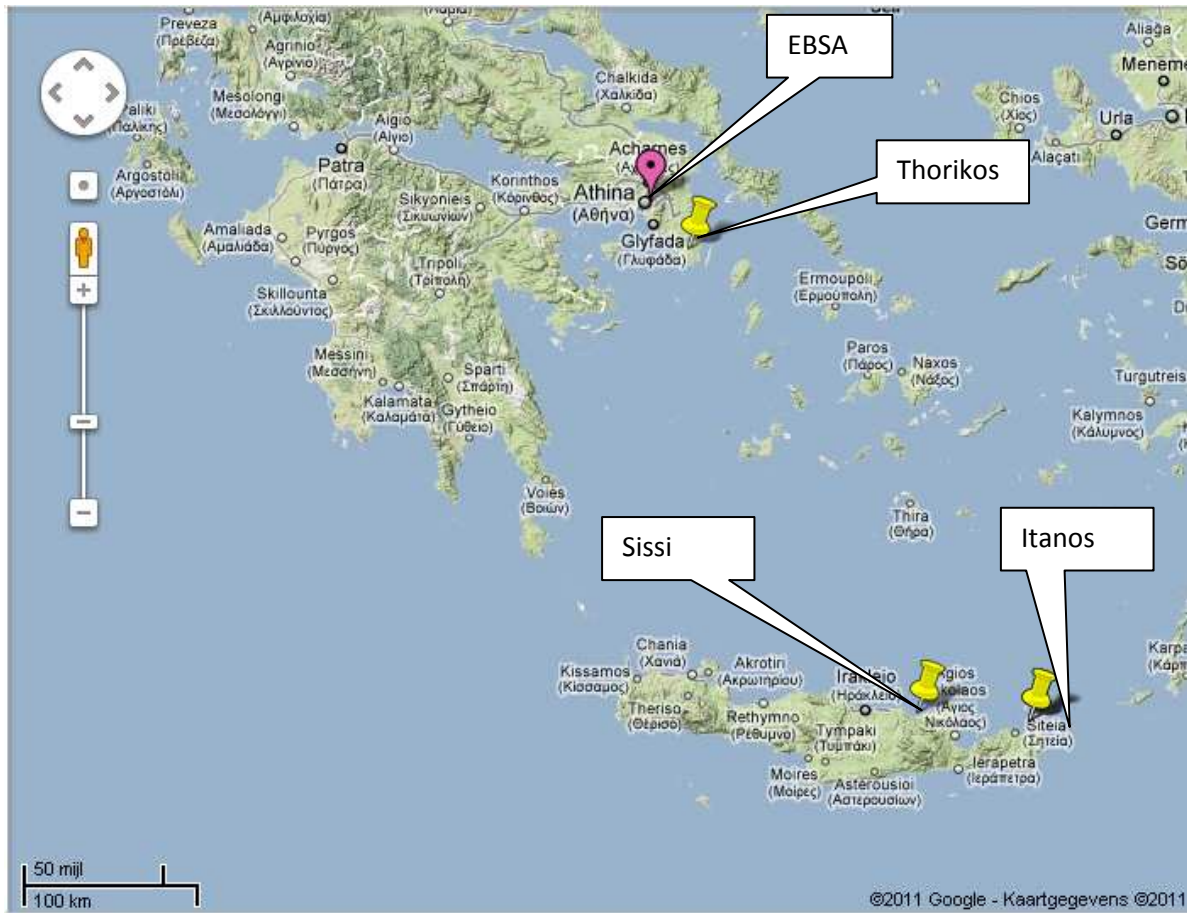
Zoals de meeste andere buitenlandse archeologische instituten in Athene is ook de Belgische School te Athene een culturele ambassade met een passie voor oude Griekse cultuur.

Wij vertegenwoordigen de academische interesse van Belgen in Griekenland, in het bijzonder zijn archeologie, geschiedenis, literatuur, numismatiek, epigrafie en andere verwante disciplines. Puur formeel is de Belgische School te Athene een Griekse *non profit* organisatie, omdat we als Belgen niet zomaar een vaas uit een museumcollectie kunnen nemen of niet zomaar een put in Griekse bodem mogen maken. De Griekse staat laat het archeologisch onderzoek door buitenlanders wel toe mits we ons aan de Griekse regels houden. In ruil daarvoor brengen wij kennis en middelen naar Griekenland om in een gezamenlijke inspanning zijn ontzaglijke erfgoed op een verantwoorde wijze te ontsluiten.

Onze leden zijn academici van ULB, VUB, UGent, ULg, FUNDP, KULeuven, UCL, KMKG-MRAH, en KBR en wij werken nauw samen met het Griekse ministerie van Cultuur, de Belgische Ambassade in Griekenland, de Griekse ambassade in Brussel en de lokale autoriteiten waar onze projecten plaatsvinden.

Belgen hebben in Griekenland al aan archeologisch onderzoek gedaan sinds het begin van de 20ste eeuw, meestal in samenwerking met de *École Française d'Athènes*. Sinds 1962 werken we als Belgische onderzoeksgroep, vooral naar aanleiding van de opgravingen te Thorikos onder leiding van Prof. Herman Mussche, toen docent aan de universiteit van Gent.

Vandaag verzorgen wij drie belangrijke opgravingen. (FIG1)

Figuur 1: EBSA projecten Google Maps

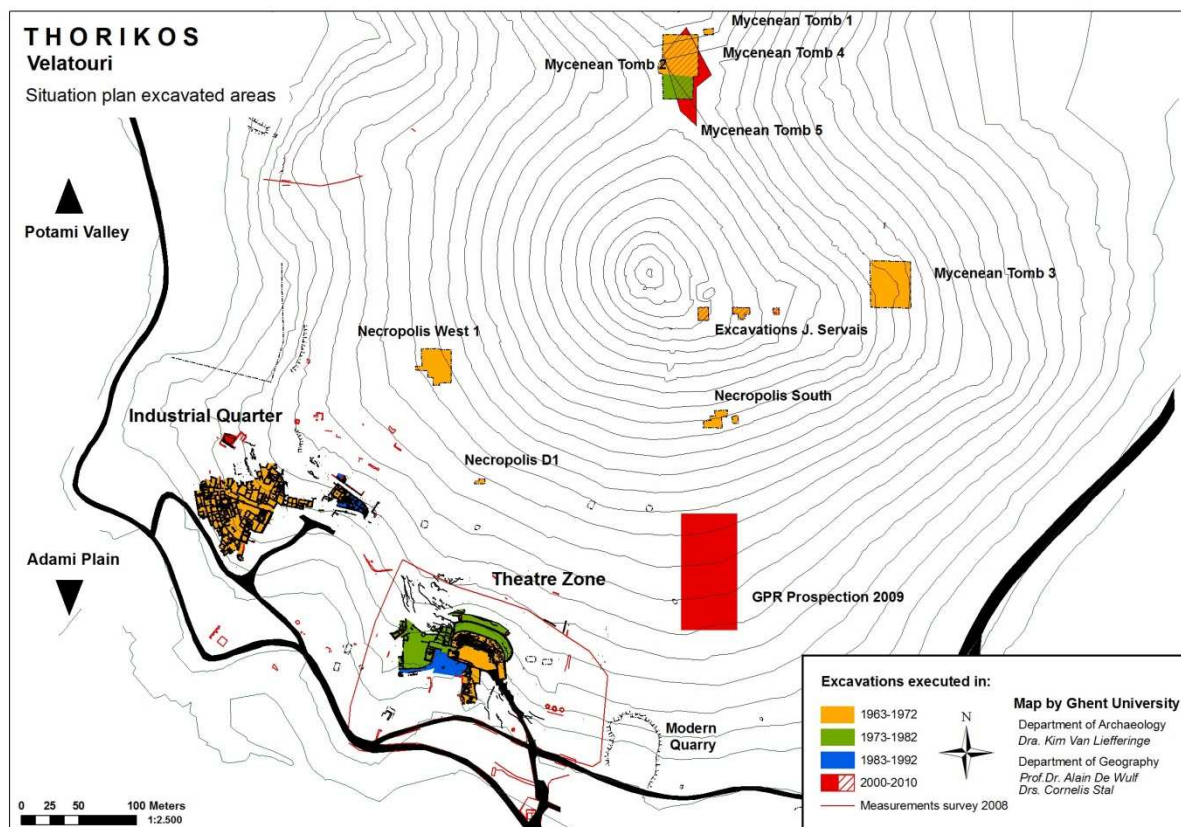

THORIKOS

http://www.ancienthistory.ugent.be/department/buitenland/PG_GRIEK.SWF,

<http://www.thorikos.be>

Belgisch archeologisch onderzoek in Thorikos (Attica) startte in 1959. Nu werken twee universiteiten op de site en zijn materiaal. De universiteit van Gent concentreert zich in het bijzonder op het klassieke deel van de site, waaronder het metallurgische “industriële gebied” en theater, terwijl het team van Luik op de prehistorische monumenten en vondsten werkt, in het bijzonder op de top van de Velatouri met zijn indrukwekkende tholos graven.

Figuur 2: Thorikos: overzichtsplaan

De ontginning van zilver in de streek, `de Lavrion`, is wat Athene in zijn klassieke periode rijk en machtig maakte, maar de ontginning kende toen reeds een eeuwenlange traditie. Getuige van deze

rijkdom zijn de reeds eerder vermeldde unieke Mykeense tholosgraven, de uitgebreide stad en zijn theater.

Figuur 3: Thorikos: theater 2006

De universiteit van Luik, onder leiding van prof. Robert Laffineur, was meer gefocust op deze Bronstijd monumenten, maar de laatste jaren brengen opgravingen op de Velatouri flank in hoofdzaak protogeometrische en geometrische graven aan het licht.

Beide universiteiten maakten eveneens een gedetailleerde topografische kaart van het hele gebied en prospecteerden met GPR en magnetometrie grotere oppervlaktes die nog niet met opgraving onderzocht werden. Met deze methodes kunnen we zonder te graven een beeld krijgen van wat er onder de oppervlakte aan structuren zit, en op die manier kunnen we toekomstige archeologisch onderzoek beter plannen.

Figuur 4: Thorikos: pointcloud door middel van EDM: topoplan van tholos graven op de Velatouri

In samenwerking met de Heer Athanasios Nakasis, directeur van het “directoraat voor de restauratie van antieke monumenten” van het Griekse ministerie voor Cultuur wordt vandaag de restauratie van het theater, de nederzetting en de tholos graven verzorgd en is een masterplan voor een Thorikos

archeologisch park in de maak.

Φωτ. 13: Θολωτός τάφος IV. Πριν την τοποθέτηση μεταλλικού κριώματος αντιστήριξης. [Αρχείο ΔΑΑΜ 2009]

Φωτ. 14: Θολωτός τάφος IV. Πριν την τοποθέτηση μεταλλικού κριώματος αντιστήριξης. [Αρχείο ΔΑΑΜ 2009]

Φωτ. 15: Θολωτός τάφος IV. Κατά τις εργασίες τοποθέτησης του μεταλλικού κριώματος. [Αρχείο ΔΑΑΜ 2010]

Φωτ. 16: Θολωτός τάφος IV. Κατά τις εργασίες τοποθέτησης του μεταλλικού κριώματος. [Αρχείο ΔΑΑΜ 2010]

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗΣ ΑΡΧΑΙΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ – ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΑΡΧΑΙΟΥ ΘΕΟΡΙΚΟΥ – ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2010

Figuur 5: Samenwerking met Dienst restauratie van het Ministerie van Cultuur: Metalen ondersteuning van Tholos graf 4

De formele acties werden ondernomen en we spannen ons vandaag in om samen met hen de nodige fondsen bijeen te krijgen om het park vorm te geven.

SISSI – KRETA

<http://www.sarpedon.be>

Sinds 2007 werken de KULeuven en UCL onder leiding van Professoren Jan Driessen en Ilse Schoep op de Minoïsch archeologische site bij Sissi. In samenwerking met een team van ongeveer 100 professionelen van binnen- en buitenland, ontdekten ze er een belangrijke nederzetting, die er meer dan 1000 jaar lang ontwikkelde, van een periode vóór de Minoïsche paleizen tot het einde van de Bronstijd.

Figuur 6: Sissi - Agios Antonios (Bouffo)

De natuurlijke rots “Kefali” of “Boufos” heeft een strategisch unieke locatie, aan de noordkust van het eiland, waar een rivier die door de Selinari kloof liep in de zee uitmondde. Deze kloof is de natuurlijke passage naar de oostelijke zijde van het eiland. Met slechts 3,7km tot aan het Minoïsche

paleis van Malia, is het onderzoek van deze site bij uitstek geschikt om de regionale hiërarchie van Minoïsche nederzettingen in verschillende periodes te definiëren. Bovendien vormt de onmiddellijke nabijheid van veel bezochte stranden en hotels een bedreiging voor de bescherming en bewaring van dit kostbaar erfgoed.

De site is veelzijdig in functies en laat van het toenmalige leven te omvat een necropolis of begraafplaats aan de kustlijn, in gebruik van de vroeg minoïsche periode (± 2600 tot ± 1900 necropolis blijkt groter dan werd vermoed, en bestaat in hoofdzaak begravingen, in combinatie met

toe alle aspecten bestuderen. Zij (zone 1), vlak tot midden voor Chr.). Deze oorspronkelijk uit primaire zeldzamere

secundaire begravingen in pithoi, kamergraven en larnakes (terracotta sarcofagen). Onder het botmateriaal werden naast de resten van volwassenen eveneens resten van jongvolwassenen, kinderen, baby's en foetussen gevonden. De precieze organisatie van de necropolis is nog niet volledig duidelijk.

Figuur 7: Vondsten van begraafstructuur 9: gouden ooring, marmeren zegelsteen

Vondsten van begraafstructuur 9.

Figuur 8: Zone 1: begraafstructuur 9

De nederzetting bestaat uit woningen, waarvan er enkele steeds groter en belangrijker blijken te zijn, door de aanwezigheid van open koeren, kamers met pijlers en kwaliteitsaardewerk, kamers die wijzen op rituele activiteit. Deze woningen dateren hoofdzakelijk tot de neopalatiale periode of nieuwepaleizentijd (± 1700 tot ± 1400 voor Chr.). Vooral de structuren in zone 3, 4, 5 en sinds dit jaar ook zone 6 duiden op een belangrijke functie van de nederzetting.

Figuur 9: Zone 3-4-5

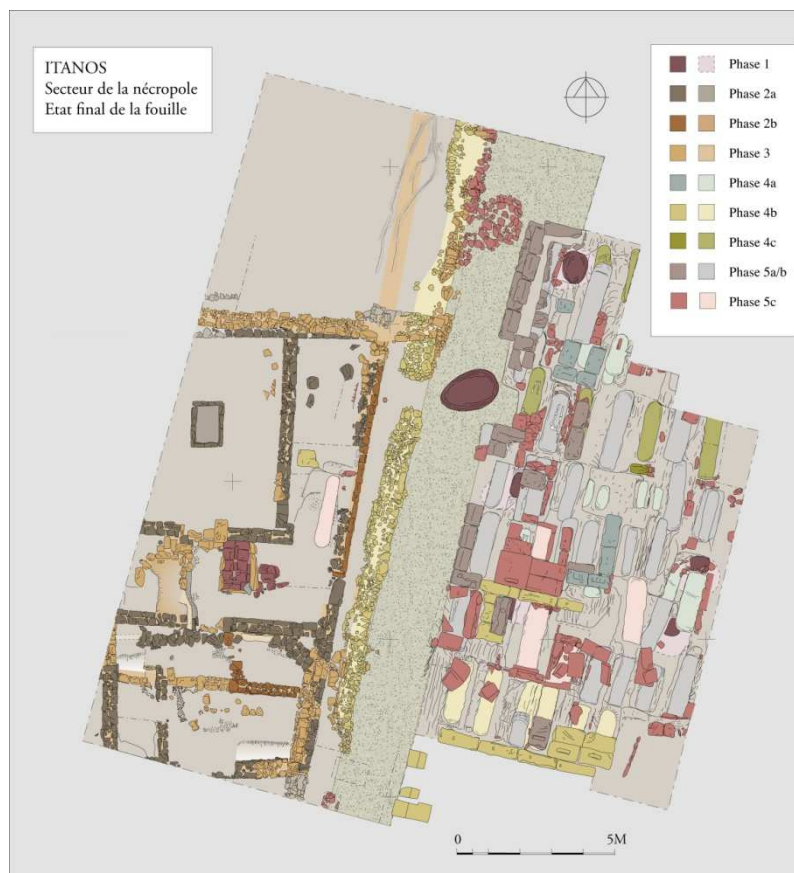
De aanwezigheid van een Linear B inscriptie zou de meest oostelijke attestatie van dit schrift zijn.
Onder de gebouwde structuren zijn eveneens ateliers geïdentificeerd in zone 2.

ITANOS – KRETA

<http://crea.ulb.ac.be/Itanos.html>

Onder leiding van ULB rector Didier Viviers en Prof. Athéna Tsingarida beheert de school sinds dit jaar ook een deel van de opgravingen te Itanos, Kreta, in het bijzonder de opgraving van de noordelijke necropool. De opgraving van Itanos startte op het einde van de 19de eeuw en ontplooidde zich van een hoofdzakelijk Frans project tot een multidisciplinair onderzoekslaboratorium waarin tal van internationale partners meewerkten. In het bijzonder het Archaïsche gebouw dat de necropool aan de westzijde begrenst heeft de aandacht van de Belgische onderzoekers. Er wordt onderzocht wat de precieze temporele en ruimtelijke verhouding tussen gebouw en necropool is en wat functie van het archaïsche gebouw is.

Figuur 10: Itanos: Noordelijke necropool en archaïsch gebouw

Figuur 11: Itanos: In de rode cirkel ligt de noordelijke necropool

LEZINGEN, CONFERENTIES EN TENTOONSTELLINGEN

De Belgische School te Athene organiseert elk jaar een meeting in Athene, waar de activiteiten van de school en een academische lezing van één van haar leden worden voorgesteld.

De assistent directeur van de school, drs. Panagiotis Iossif, zelf een uitmuntend numismaat, organiseerde in 2007 een internationale conferentie met als titel *“Royal Cult and Emperor Worship: From Classical to Late Antiquity”*. Naar aanleiding van het Belgisch voorzitterschap van de Raad van Europa in 2010 werd in het Numismatisch Museum van Athene eveneens een tentoonstelling georganiseerd, waarop o.a. de AITNA tetradrachme werd getoond, die de faam heeft om de kostbaarste munt van de antieke wereld te zijn, maar eveneens de muntschat van Thorikos en vele andere munten. Los van de Belgische expertise en verzamelingen, werd er een beeld geschetst van de ontginning van zilver (de zilverbijlen bij Thorikos) in de prehistorie en oudheid, de muntslagerij

van de Attische munten, hun kopieën in o.a. Egypte en Sicilië. De tentoonstelling was een samenwerking tussen de School (EBSA), de ambassade, het numismatisch museum (NM) te Athene en de Koninklijke Bibliotheek van Belgium (KBR). Een schitterende catalogus is nog steeds beschikbaar op de school. Aansluitend op de opening van de tentoonstelling vond eveneens een internationale ronde tafel plaats, met hetzelfde thema als de tentoonstelling.

Sinds 2007 heeft de school ook twee conferenties in België een dag georganiseerd, respectievelijk in Brussel en in Luik, waarbij Belgisch archeologisch onderzoek in Griekenland werd voorgesteld. Op 9 december doen we dit voor de derde keer in de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis.

Publicaties:

De EBSA en geassocieerde universiteiten publiceren ook de resultaten van de opgravingen, de proceedings van conferenties, andere wetenschappelijke publicaties en doctoraatsverhandelingen. Deze zijn de geschreven getuigenissen van de hoogstaande kwaliteit van onderzoek dat door de leden van de Belgische School wordt geproduceerd. Belangrijke reeksen zijn de *AEGAEUM* series, *Kernos*, *Antiquité Classique*, *Revue belge de philologie et histoire/Belgisch tijdschrift voor philologie en geschiedenis*, *Revue Belge de Numismatique et Sigillographie* en meer recent de *AEGIS-Aegean Interdisciplinary Studies*.

Contact:

Directeur: dr. Steven Soetens,

Assistent directeur: drs. Panagiotis Iossif

Belgische School te Athene

Ecole belge d'Athènes

Βελγική Σχολή Αθηνών

Anagnostopoulou 79

10672 Athene – Athènes – Αθήνα

T: (+30) 210 36.47.102

F: (+30) 210 36.47.103

Meer informatie vindt u wellicht op de website: www.ebsa.info

Wij zijn steeds op zoek naar sponsors voor de school en haar projecten en nodigen u hierbij ook uit

Om Sissi te sponsoren kan u terecht op de Sarpedon project website of u kan rechtstreeks contact nemen met de projectleiders Prof. Jan Driessen of Prof. Ilse Schoep

http://www.sarpedon.be/index.php?option=com_content&view=article&id=54&Itemid=54

<mailto:jan.driessen@uclouvain.be>

<mailto:Ilse.Schoep@arts.kuleuven.be>

Om Itanos te sponsoren kan u Prof. Athéna Tsingarida of Prof. Didier Viviers contacteren

<mailto:atsingar@ulb.ac.be>

[mailto:Didier Viviers](mailto:Didier.Viviers)

Om Thorikos te sponsoren kan u Prof. Roald Docter of Prof. em. Robert Laffineur contacteren.

<mailto:roald.docter@ugent.be>

<mailto:r.laffineur@ulg.ac.be>

U kan ook de school zelf sponsoren door ons te contacteren of via de paypal link op onze website.

<http://www.ebsa.info/support2.html>

<mailto:info@ebsa.info>